

Bombardování britského velvyslanectví v Římě, 1946: Odvážný akt politického násilí

Dne 31. října 1946 otřásl britským velvyslanectvím u Porta Pia v Římě ničivý výbuch, který znamenal významný zvrat v kampani politického násilí vedené Irgun Zvai Leumi, revizionistickou sionistickou polovojskovou skupinou. Tento teroristický útok, první svého druhu vedený Irgunem proti britskému personálu na evropské půdě, podtrhl odhodlání skupiny zpochybnit britskou politiku omezující židovskou imigraci do Mandátní Palestiny. Výbuch zranil dvě osoby, způsobil nenapravitelné škody na obytném křídle velvyslanectví a otřásl mezinárodním společenstvím, čímž zdůraznil globální dosah židovského boje v Palestině.

Pozadí: Irgun a boj o Palestinu

Irgun, vedený Menachemem Beginem, byl militantní organizací odhodlanou založit židovský stát v Palestině. Vznikl ve 30. letech 20. století, když se odtrhl od umírněnější Hagana, a prosazoval ozbrojený odpor proti britské nadvládě. Bílá kniha z roku 1939, která přísně omezovala židovskou imigraci do Palestiny, byla pro Irgun zlomovým bodem, zejména vzhledem k zprávám o holocaustu, které podtrhovaly naléhavou potřebu židovské vlasti. Od roku 1944, pod Beginovým vedením, Irgun obnovil svou kampaň násilí, zaměřenou na britská zařízení, aby vynutil změnu politiky.

Britské velvyslanectví v Římě bylo vybráno jako cíl, protože Irgun věřil, že je centrem „protižidovských intrik“, které bránily nelegální židovské imigraci (Aliyah Bet) do Palestiny. V té době byly tisíce židovských uprchlíků, z nichž mnozí přežili holocaust, ubytováni v táborech pro vysídlené osoby po celé Evropě, včetně Itálie, kde Irgun našel úrodnou půdu pro nábor.

Útok: Plánování a provedení

Bombardování bylo pečlivě naplánováno operativci Irgunu, kteří v Itálii vytvořili síť s podporou místních protifašistických odbojových skupin a členů mládežnického hnutí Betar, revizionistické sionistické organizace. V březnu 1946 založili členové Irgunu, včetně uprchlíků jako Dov Gurwitz a Tiburzio Deitel, krycí kancelář v římské Via Sicilia, poblíž kanceláří spojeneckých zpravodajských služeb, aby koordinovali operace. V Tricase a Ladispoli byly také založeny dvě školy pro výcvik komand, které připravovaly rekruty na sabotážní mise.

V noci na 31. října 1946 se operativci Irgunu rozdělili do dvou skupin. Jedna skupina namalovala velký hákový kříž na zeď britského konzulátu, což byl provokativní akt, který měl přirovnat britskou politiku k nacistickému útlaku. Druhá skupina umístila dva kufry obsahující 40 kilogramů TNT s časovači na schody předního vchodu velvyslanectví na Via XX Settembre. Řidič si všiml podezřelých kufrů a vstoupil do budovy, aby je nahlásil, ale výbuchy nastaly dříve, než mohla být přijata jakákoli opatření, a způsobily značné škody. Obytná část

velvyslanectví byla nenávratně zničena, ale naštěstí byli zraněni pouze dva lidé. Velvyslanec Noel Charles, hlavní cíl, byl na dovolené, což ho uchránilo před útokem.

Následky: Vyšetřování a zatýkání

Útok byl rychle připsán zahraničním militantům z Mandátní Palestiny. Pod tlakem britské vlády zahájily italské policie, karabiníci a spojenecké síly razie, zaměřené na členy Betaru a židovské uprchlíky podezřelé z napojení na Irgun. Krátce po bombardování byli zatčeni tři podezřelí, následně další dva 4. listopadu. V prosinci došlo k významnému průlomu, když byla v Římě objevena škola sabotáže Irgunu, kde úřady zabavily pistole, munici, ruční granáty a výcvikové materiály. Mezi zatčenými byli Dow Gurwitz, Tiburzio Deitel, Michael Braun, David Viten a klíčový operativ Tavin.

Jedním z významných zatčených byl Israel (Ze'ev) Epstein, Beginův přítel z dětství, který se 27. prosince 1946 pokusil o útěk z vazby, ale byl při tom zastřelen. Britové požadovali vydání podezřelých do vězeňských táborů v Eritreji, ale ne všichni byli převezeni. Do prosince 1946 bylo pět z osmi zatčených propuštěno, přičemž Americká liga za svobodnou Palestinu vyjádřila naději na osvobození zbývajících vězňů.

Italské úřady, zpočátku zmatené, zkoumaly i alternativní teorie. Některé italské noviny spekulovaly o „sionistických teroristech“, což Dr. Umberto Nachon z Židovské agentury v Itálii vehementně popřel s tím, že Židé neměli motiv k takovému činu a že Britové měli mnoho globálních nepřátel. Archivní záznamy z roku 1948 později odhalily podezření na zapojení Italské komunistické strany, i když tuto teorii nepodpořily žádné jednoznačné důkazy.

Dopady a dědictví

Bombardování mělo dalekosáhlé důsledky. Potvrdilo obavy vyjádřené Davidem Petriem z MI5 v květnu 1946 ohledně rozšíření židovského terorismu za hranice Palestiny. Útok ponížil Brity a vedl Itálii k zavedení přísnějších imigračních kontrol a termínu registrace uprchlíků do 31. března 1947. Operace Irgunu v Itálii byly narušeny, což je donutilo přesunout se do jiných evropských metropolí, kde pokračovali v útocích, jako byl bombový útok na hotel Sacher ve Vídni, britské vojenské velitelství.

Útok také zhoršil anglo-italské vztahy a podnítil antisemitské nálady ve Spojeném království, protože veřejné mínění se potýkalo s odvahou útoku. Vůdci Židovské agentury útok odsoudili a distancovali se od taktik Irgunu, ale incident zdůraznil rozštěpenou povahu židovských odbojových hnutí. Italský historik Furio Biagini později tvrdil, že odvážné akce Irgunu, spolu s těmi Lehi a Haganah, přispěly k odchodu Británie z Palestiny v roce 1948, čímž doplnily diplomatické úsilí Židovské agentury.

Fyzické jizvy po útoku přetrvávaly. Budova velvyslanectví, zakoupená Brity v 19. století, byla tak vážně poškozena, že byla nahrazena novou stavbou, navrženou Sirem Basilem Spencem a otevřenou v roce 1971. Italská vláda poskytla dočasné ubytování pro zaměstnance velvyslanectví v bývalé rezidenci ruské kněžny Zinaidy Volkonské v San Giovanni, kterou Británie formálně zakoupila v roce 1951.

Závěr

Bombardování britského velvyslanectví v Římě v roce 1946 bylo klíčovým momentem v kampani Irgunu proti britské koloniální politice. Ukázalo schopnost skupiny promítat sílu za hranice Palestiny a využít chaos poválečné Evropy k prosazení svých cílů. Ačkoli útok dosáhl jen omezeného okamžitého úspěchu, zesílil sionistickou věc na světové scéně a přispěl k tlakům, které vedly k založení Izraele v roce 1948. Nicméně také zdůraznil morální a strategické složitosti politického násilí, čímž zanechal kontroverzní dědictví, které nadále vyvolává debaty mezi historiky a tvůrci politik.